

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM VE ÖĞRETİM UYGULAMA ESASLARI *

BİRİNCİBÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Uygulama Esaslarının amacı, Atatürk Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim ve öğretim ile sınavlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Uygulama Esasları, Atatürk Üniversitesine bağlı enstitüler tarafından yürütülen lisansüstü programlara öğrenci kabulü, kaydı, bu programlarda yürütülecek eğitim ve öğretim ile araştırma, uygulama ve sınavlara ilişkin mevzuat hükümlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Uygulama Esasları 17.07.2016 tarih 29773 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Uygulama Esaslarında geçen;

- a) AGNO: Ağırlıklı Genel Not Ortalamasını,
  - b) AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
  - c) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
  - ç) Danışman: Öğrenciye ders, seminer, tez ve benzeri çalışmalarında rehberlik eden öğretim üyesini,
  - d) Enstitü: Atatürk Üniversitesine bağlı lisansüstü eğitim öğretim yapan enstitüleri,
  - e) Enstitü Kurulu: İlgili enstitü kurulunu,
  - f) Enstitü Yönetim Kurulu: İlgili enstitü yönetim kurulunu,
  - g) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,
  - ğ) Kredi saati: Haftada bir saat teorik ders, bir kredi saati; uygulama, laboratuvar, bitirme çalışması, seminer, klinik, atölye ve benzeri çalışmaların iki saati, bir kredi saatini,
  - h) Rektör: Atatürk Üniversitesi Rektörünü,
  - ı) Senato: Atatürk Üniversitesi Senatosunu,
  - i) Uygulama Esasları: Atatürk Üniversitesi bünyesinde yer alan ve lisansüstü eğitim yapılan enstitüler için Senato tarafından onaylanmış uygulama esaslarını,
  - j) Üniversite: Atatürk Üniversitesini,
  - k) YDS: Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
  - l) Yönetmelik: Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yüksek Lisans Programları

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Yüksek lisans programı enstitülerde, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir.

Başvuru ve kabul

MADDE 6 – (1) Yüksek lisans programına başvurabilmek için adayların, lisans diplomasına ve başvurduğu programın ALES puan türünde en az 55 ALES puanına sahip olmaları gerekir. Ancak,

- a) Konservatuvar programları ile güzel sanatlar fakültelerinin sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki anasanat ve anabilim dallarına öğrenci kabulünde,
- b) Doktora/sanatta yeterlik/tıpta uzmanlık/dış hekimliğinde uzmanlık/veteriner hekimliğinde uzmanlık/eczacılıkta uzmanlık mezunlarının yüksek lisans programlarına başvurularında,

ALES şartı aranmaz.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında olmak üzere, tezli yüksek lisans programlarına bir lisans programı mezunu olarak başvuran adaylar; ilgili ana bilim dalının ALES puan türünün % 60'ı ile lisans AGNO'sunun % 40'ının toplamı en az 55 olmak şartı ile en yüksek puan alan adaydan başlamak üzere sıralanır, ilgili ana bilim/ana sanat dalı için ilan edilen kontenjanlara yerleştirilir.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamındaki adayların değerlendirme işlemleri için;

a) Mezun oldukları lisansüstü programa girişteki puan türü veya uzmanlık alanı dikkate alınmaz. Bu adaylar için hesaplamalara dahil edilecek ALES puanı 70'tir.

b) Bu adaylar daha önceden aldığı puan türü veya doktora/sanatta yeterlik/uzmanlık alanından, farklı bir alanda başvuru yapabilir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, ALES puanı aranmaz. Bu programlara bir lisans programı mezunu olarak başvuran adaylar; lisans AGNO'su ile en yüksek puandan başlamak üzere sıralanır, ilgili tezsiz yüksek lisans programı için ilan edilen kontenjanlara yerleştirilir.

(5) Konservatuvar programları ile güzel sanatlar fakültelerinin sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki anasanat ve anabilim dallarındaki öğretim dili Türkçe olan programlarına başvurularında Devlet hastanesi veya Devlet üniversitesi hastanesinden alınmış sağlık raporu ile belgelenmesi şartıyla,

- a) Düzeltilmemiş engeli en az %70 veya düzeltilmiş engeli en az %40 ve üzeri olan işitme engelli adaylarda,
  - b) Engel düzeyi %50 ve üzeri olmak üzere zihin yetersizliği bulunan engelli adaylarda,
  - c) Engel düzeyi %40 ve üzeri "yaygın gelişimsel bozukluk" (Otizm spektrum bozukluğu/çocukluk otizmi/atipik otizm, Rett Sendromu, Asperger Sendromu) tanısı bulunan engelli adaylarda,
- başvuru yapabilmeleri için yabancı dil puanı aranmaz. Bu adaylar yabancı dil puanı olarak üniversite tarafından aranan

yabancı dil taban puanı şartını sağlamış sayılır.

Tezli yüksek lisans programı

MADDE 7 – (1) Tezli yüksek lisans programı öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlar.

(2) Tezli yüksek lisans programı toplam yirmi bir (21) krediden az olmamak koşuluyla en az yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması kredisiz olup öğrenci “başarılı” veya “başarısız” olarak değerlendirilir. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla seminer dersi dâhil en az sekiz ders ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Öğrenci, en geç danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez dönemi için kayıt yaptırmak zorundadır.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan yüksek lisans derslerinden en fazla iki ders seçilebilir.

(4) Tezli yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretim programı olarak yürütülebilir.

Süre

MADDE 8 – (1) Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta veya yabancı dil hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır.

(2) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde bu uygulama esaslarında yer alan başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

Tez danışmanı atanması

MADDE 9 – (1) Tezli yüksek lisans programında, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı her öğrenci için üniversitenin kadrosunda bulunan bir tez danışmanını en geç birinci yarıyılın sonuna kadar; öğrencinin danışmanıya beraber belirlediği tez konusunu da en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar enstitüye önerir. Tez danışmanı ve tez konusu enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. En geç 5. yarıyıl sonuna kadar tez önerisi kabul edilmeyen öğrencinin ilgili enstitü ile ilişkisi kesilir. Kabul edilen tez konusu insandan anket, test, görüşme, gözlem vb. yollarla veri toplamayı gerektirmesi durumunda tez çalışmasına başlanılabilmesi için etik kurul onayı alınması zorunludur. Sağlık Bilimleri Enstitüsü programlarında, belirlenen tez konusu için önce Etik Kurul onayı alınması zorunludur.

(2) Tez danışmanı, o ana bilim/ana sanat dalında görevli profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi ile doktoralı öğretim elemanlarından; bunlar bulunmadığı veya sayıca yeterli olmadığı takdirde en yakın ana bilim/ana sanat dalındaki öğretim üyeleri ile o ana bilim/ana sanat dalındaki doktoralı öğretim elemanlarından seçilir. Üniversitede bu niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması hâlinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda ilgili ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının teklifi ile atanacak ikinci tez danışmanı, üniversite kadrosu dışından yurt içi veya yurt dışında bulunan başka bir yükseköğretim kurumundan da en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 10 – (1) Tezli yüksek lisans programında eğitim alan bir öğrenci, elde ettiği sonuçları enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur.

(2) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman, tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalın tespiti hâlinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez, enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Yüksek lisans tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de Üniversite dışından olmak üzere üç veya beş öğretim üyesi asil, birisi başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere iki yedek üyeden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

(4) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını tez danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını ana bilim/ana sanat/bilim/sanat dalı/başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

(5) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir.

(6) Tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri tez hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “ret” veya “düzeltme” kararı verir. Bu karar enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca tez savunma sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(7) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin ilgili enstitü ile ilişkisi kesilir.

(8) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. İkinci kez tez savunma sınavı sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin ilgili enstitü ile ilişkisi kesilir.

(9) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması hâlinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Diploma

MADDE 11 – (1) Tez savunma sınavında başarılı olmak ve mezuniyet için gerekli diğer koşulları da sağlamış bulunmak kaydıyla, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez savunma sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine tezli yüksek lisans diploması verilir. Enstitü yönetim kurulu talep hâlinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması hâlinde ilgili

enstitü ile ilişiği kesilir.

(2) Tezli yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü ana bilim/ana sanat dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi tezin sınav jürisi tarafından başarılı bulunduğu tarihtir.

(3) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir. Aynı amaçla tezin diğer bir nüshası da Üniversite tarafından elektronik ortamda yayımlanabilir.

Tezsiz yüksek lisans programı

MADDE 12 – (1) Tezsiz yüksek lisans programı, öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırarak mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını gösterir.

(2) Tezsiz yüksek lisans programı toplam otuz (30) krediden ve altmış (60) AKTS'den az olmamak kaydıyla en az on ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Öğrenci, dönem projesi dersinin alındığı yarıyıldan önce dönem projesi dersine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı proje ve/veya rapor vermek zorundadır. Dönem projesi dersi kredisiz olup “Başarılı” veya “Başarısız” olarak değerlendirilir.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üçü, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programının sonunda, öğrenci ilgili ana bilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşen üç kişilik bir jüri tarafından yeterlik sınavına alınır. Yeterlik sınavında, öğrencinin yüksek lisans çalışmalarını yaptığı bilim dalıyla ilgili temel bilgiler değerlendirilir. Yeterlik sınavı, en az bir saat, en çok iki saat olmak üzere sözlü olarak, öğretim üyelerine ve lisansüstü öğrencilere açık olarak yapılır. Jüri, öğrenciye bilim alanındaki bilgi düzeyini, araştırmaya eğilimini belirleyecek şekilde sorular sorar. Sınav sonunda, jüri oy birliği/oy çokluğu ile “kabul” veya “ret” kararı verir. Sonuç, jüri başkanınca açıklanır. Sınavda başarısız olan öğrenci en erken iki, en geç altı ay içerisinde, aynı jüri tarafından yeterlik sınavına tabi tutulur. Yeterlik sınavına ilişkin tutanak en geç üç gün içinde enstitüye gönderilir. Uzaktan eğitim programlarında yeterlik sınavı uygulanmaz.

(5) Tezsiz yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretimde de yürütülebilir.

Süre

MADDE 13 – (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırdığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin ilgili Enstitü ile ilişiği kesilir.

Danışman atanması

MADDE 14 – (1) Tezsiz yüksek lisans programında enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisini en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirler.

Diploma

MADDE 15 – (1) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan öğrenciye tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü ana bilim/ana sanat dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur.

(3) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, bu uygulama esaslarında tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

ÜÇÜNCÜBÖLÜM

Doktora Programı

Genel esaslar

MADDE 16 – (1) Doktora programı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırır.

(2) Doktora programı,

a) Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için, toplam yirmi bir (21) krediden ve bir eğitim- öğretim dönemi altmış (60) AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden;

b) Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için ise en az kırk iki (42) krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi altmış (60) AKTS'den az olmamak koşuluyla en az 14 ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az üç yüz (300) AKTS kredisinden oluşur.

(3) Doktora programlarında enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan lisansüstü derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir.

(4) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(5) Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

(6) Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

Başvuru ve kabul

MADDE 17 – (1) Doktora programına başvurabilmek için adayların

a) Tezli yüksek lisans diplomasına sahip olmaları ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 55 ALES puanına sahip olmaları gerekir. Ancak; doktora/sanatta yeterlik/tıpta uzmanlık/diş hekimliğinde uzmanlık/veteriner hekimliğinde uzmanlık/eczacılıkta uzmanlık mezunlarının doktora programlarına başvurularında ALES şartı aranmaz ve bu adayların değerlendirme işlemleri için,

1- Mezun oldukları lisansüstü programa girişteki puan türü veya uzmanlık alanı dikkate alınmaz. Bu adaylar için hesaplamalara dahil edilecek ALES puanı 70'tir.

2- Bu adaylar daha önceden aldığı puan türü veya doktora/sanatta yeterlik/uzmanlık alanından, farklı bir alanda başvuru yapabilir.

b) Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Eczacılık Fakültesi ile hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli lisans diplomasına veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmaları ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 55 ALES puanına sahip olmaları gerekir.

c) Lisans derecesiyle doktora programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya muadili bir puan olması ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 85 ALES puanına sahip olmaları gerekir. ALES puanının %50'si, lisans mezuniyet notunun %30'u ve yabancı dil puanının %20'sinin toplamının en az 80 (seksen) puan olması şartı ile ilgili programın yerleştirme sıralamasına dâhil edilirler.

ç) Tezli yüksek lisans derecesine sahip olanlar veya hazırlık sınıfları hariç 10 yarıyıl süreli lisans eğitimi mezunu olanlardan doktora programına başvuracak olan T.C. uyrukluların doktora programına kabulünde; ALES puanının %50'si, tezli yüksek lisans mezunları için yüksek lisans mezuniyet notunun %30'u veya hazırlık sınıfları hariç 10 yarıyıl süreli lisans eğitimi mezunları için ise lisans mezuniyet notunun %30'u ve yabancı dil puanının %20'sinin toplamının en az 65 puan olması şartı ile ilgili programın yerleştirme sıralamasına dâhil edilirler.

(2) Hazırlık sınıfları hariç, on yarıyıl süreli lisans eğitimi alanlar yüksek lisans derecesine sahip sayılır.

(3) ALES'e eş değer kabul edilen ve Yükseköğretim Kurulunca ilan edilen eş değer puanlar dikkate alınır.

(4) Konservatuvar programları ile güzel sanatlar fakültelerinin sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki ana sanat ve ana bilim dallarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz. Merkezi yerleştirme puanı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki ana sanat ve ana bilim dallarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranır.

(5) Doktora programına öğrenci kabulünde ana dilleri dışında Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavlarından en az 55 veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası dil sınavlarından A2+ veya üzeri puan alınması zorunludur. Bilim alanı bir yabancı dil ile ilgili olan adaylar yabancı dil sınavına başka bir dilden girmek zorundadır.

(6) Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için tıp fakültesi mezunlarının lisans diplomasına ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı'ndan son beş yıl içinde alınmış en az 50 temel tıp puanına veya ALES'in sayısal puan türünde en az 55 ALES puanına sahip olmaları; tıp fakültesi mezunu olmayanların ise yüksek lisans diplomasına (diş hekimliği ve veteriner fakülteleri mezunlarının lisans derecesine) ve ALES'in sayısal puan türünde en az 55 ALES puanına sahip olmaları gerekir. Temel tıp puanı, Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavında Temel Tıp Bilimleri Testi-1 bölümünden elde edilen standart puanın 0,7; klinik tıp bilimleri testinden elde edilen standart puanın 0,3 ile çarpılarak toplanması ile elde edilir. Tıp Fakültesi mezunu olup temel tıp puanı ile başvuran öğrenciler, temel tıp puanının %50'si ve mezuniyet not ortalamasının %50'sinin toplamının en az 50 olması; sayısal ALES puanı ile başvuran öğrenciler ise, ALES puanının %50'si, mezuniyet not ortalamasının %30'u ve yabancı dil puanının %20'sinin toplamının en az 65 puan olması şartı ile ilgili programın yerleştirme sıralamasına dâhil edilirler. Her iki başvuru için ayrı kontenjanlar verilir. Tıp Fakültesi dışındaki diğer fakülte veya yüksekokul mezunlarından tezli yüksek lisans diploması veya yüksek lisans derecesiyle (diş hekimliği ve veteriner fakülteleri) doktora programına başvuracak olan T.C. uyrukluların doktora programlarına kabulünde ALES puanının %50'si, tezli yüksek lisans mezunları için yüksek lisans mezuniyet notunun %30'u veya hazırlık sınıfları hariç 10 yarıyıl süreli lisans eğitimi mezunları için ise lisans mezuniyet notunun %30'u ve yabancı dil puanının %20'sinin toplamının en az 65 puan olması şartı ile ilgili programın yerleştirme sıralamasına dâhil edilirler. Temel tıp bilimlerinde doktora programına öğrenci kabulünde, ana dilleri dışında Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavlarından en az 55 veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası dil sınavlarından A2+ veya üzeri puan alınması zorunludur. Bilim alanı bir yabancı dil ile ilgili olan adaylar yabancı dil sınavına başka bir dilden girmek zorundadır.

Süre

MADDE 18 – (1) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır. Tıpta uzmanlık eğitiminin yapıldığı programlarda doktora programını tamamlamanın asgari süresi, tıpta uzmanlık eğitiminin asgari süresinden az olamaz.

(2) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu sürede kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan öğrencinin ilgili Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin ilgili enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri hâlinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Tez danışmanı atanması

MADDE 19 – (1) Enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı tarafından her öğrenci için üniversite kadrosunda bulunan bir tez danışmanı önerilir, tez danışmanı önerisi enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir.

(2) Danışman o ana bilim dalında görevli profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi; bunlar bulunmadığı veya sayıca yeterli olmadığı takdirde en yakın ana bilim dalındaki profesör, doçent ve doktor öğretim üyelerinden seçilir. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması hâlinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Diş Hekimliği Fakültesi, Eczacılık Fakültesi, Tıp Fakültesi ve Veteriner Fakültesi Ana Bilim Dalları hariç doktora programlarında, öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, üniversite kadrosu dışından yurt içi veya yurt dışında bulunan başka bir yükseköğretim kurumundan da en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

Yeterlik sınavı

MADDE 20 – (1) Yeterlik sınavı, derslerini ve seminerini başarı ile tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.

(2) Yeterlik sınavına yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(3) Yeterlik sınavları, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavında danışman oy hakkına sahiptir. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(4) Yeterlik sınavları Kasım-Aralık ve Nisan-Mayıs aylarında yılda iki kez yapılır. Bu iki sınav dönemi dışında yeterlik sınavı yapılmaz. Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki bölüm hâlinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Bu sınavların her birinden en az 75 puan almak zorunludur. Başarı notunun hesaplanmasında yazılı ve sözlü sınavlarda alınan puanların aritmetik ortalaması alınır. Sınav jürileri öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölmülerden bir sonraki yarıyılda tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan veya bu sınava girmeyen öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

(6) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak zorundadır.

(7) Lisans derecesi ile doktora programına kabul edilmiş ve en az yedi dersi ile semineri başarı ile tamamlamış bir öğrenci bu uygulama esaslarında belirtilen şartları sağlaması şartıyla yüksek lisans programına geçebilir.

Tez izleme komitesi

MADDE 21 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için ilgili enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka enstitü ana bilim/ana sanat dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının atanması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 22 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır. Doktora tez önerilerinin kabulü için tez konusunun kurumsal (BAP), ulusal (TÜBİTAK, TÜSEB vb.) veya uluslararası fon kuruluşları tarafından bilimsel bir araştırma projesi kapsamında desteklenmesi esastır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde enstitüye bildirilir. Tez konusu enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. Kabul edilen tez konusu insandan anket, test, görüşme, gözlem vb. yollarla veri toplamayı gerektirmesi durumunda tez çalışmasına başlanılabilmesi için etik kurul onayı alınması zorunludur. Sağlık Bilimleri Enstitüsü programlarında, belirlenen tez konusu için önce Etik Kurul onayı alınması zorunludur.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin ilgili Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Şubat-Temmuz ve Ağustos-Ocak ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Tez önerisi kabul tarihi ile ilk tez izleme komitesi toplantısı ve her tez izleme komitesi toplantısı arasında en az 3 ay süre olmalıdır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Süresi içerisinde sunulmayan tez izleme komitesi raporları başarısız tez izleme komitesi raporu olarak değerlendirilir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin ilgili Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(5) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 23 – (1) Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun biçimde yazar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur.

(2) Doktora tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalın tespiti hâlinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez, enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için en az üç tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(4) Doktora tez jürisi, danışman ve enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Doktora tez savunmasında danışman oy hakkına sahiptir. Ayrıca ikinci tez

danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

(5) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunumu ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(6) Tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “ret” veya “düzeltme” kararı verir. Tezi kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirir. Bu karar, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca tez savunma sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. İkinci kez tez savunma sınavında da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin ilgili enstitü ile ilişkisi kesilir. Lisans derecesi ile doktora kabul edilmiş olanlardan tezde başarılı olamayanlar için talepleri hâlinde bu uygulama esasları hükümlerine göre tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(7) 01 Ocak 2021 tarihinden itibaren tez savunmasına girecek doktora öğrencilerinin Üniversite Senatosu'nun 22.04.2019 tarih 6/54 sayılı kararında belirtilen ve Üniversite Senatosu'nun 28.10.2021 tarih 31/183 sayılı kararı ile güncellenen yayın yapma şartını yerine getirmesi gerekir.

Doktora diploması

MADDE 24 – (1) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını ana bilim/bilim dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

(2) Tez savunma sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla doktora tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez savunma sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine tez teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması hâlinde ilgili Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(3) Doktora diploması üzerinde enstitü ana bilim/ana sanat dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının enstitüye teslim edildiği tarihtir.

(4) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir. Aynı amaçla tezin diğer bir nüshası da Üniversite tarafından elektronik ortamda yayımlanabilir.

DÖRDÜNCÜBÖLÜM

Sanatta Yeterlik Programı

Genel esaslar

MADDE 25 - (1) Sanatta yeterlik çalışması, özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora eş değeri bir yükseköğretim programıdır.

(2) Sanatta Yeterlik Programı;

a) Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam yirmi bir (21) krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi altmış (60) AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, sanatta yeterlik sınavı, uzmanlık alan dersi ve uygulamalar ile tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalar olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden oluşur.

b) Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam kırk iki krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az on dört ders, seminer, sanatta yeterlik sınavı, uzmanlık alan dersi ve uygulamalar ile tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalar olmak üzere en az 300 AKTS kredisinden oluşur.

(3) Sanatta Yeterlik programı ile ilgili usuller doktora programı usullerine tabidir. Sanatta yeterlikte, doktora tezi yerine sergi, proje, resital, konser ve temsil gibi çalışmalar şeklinde Sanatta Yeterlik çalışması yapılabilir. Bu çalışmanın raporu en az 60 sayfa olmak kaydıyla tez formatında sonuçlandırılır.

(4) Seminer, uzmanlık alan dersi, tez veya sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmaların ulusal kredisi yoktur. Bu dersler “başarılı” veya “başarısız” olarak değerlendirilir.

(5) Lisansüstü dersler, ilgili enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir.

(6) Sanatta Yeterlik programına lisans derecesiyle kabul edilmiş olan öğrencilere, danışmanın görüşü, ilgili ana bilim/ana sanat dalının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile daha önce almamış olmaları koşuluyla en çok dört lisans dersi verilebilir. Ancak alınacak bu lisans dersleri sanatta yeterlik ders yüküne ve kredisine sayılmaz. Lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için derslerin en fazla yedi tanesi yüksek lisans derslerinden seçilebilir.

(7) Sanatta Yeterlik programına tezli yüksek lisans derecesiyle kabul edilen öğrenciler için, derslerin en fazla iki tanesi daha önce alınmamış olması koşuluyla yüksek lisans derslerinden seçilebilir. Seçilen bu derslerin kredisi, sanatta yeterlik ders kredisine ilave edilir.

(8) Sanatta Yeterlik çalışmaları sonunda hazırlanacak tezin;

a) Bilime/sanata yenilik getirme,

b) Yeni bir bilimsel/sanatsal yöntem geliştirme,

c) Bilinen bir yöntemi yeni bir alana/sanata uygulama,

niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

Başvuru ve kabul

MADDE 26 – (1) Sanatta yeterlik çalışmasına başvurabilmek için adayların lisans veya yüksek lisans diplomasına sahip olmaları ve güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuvar mezunları ile diğer fakültelerin eş değer programlarından mezun olanların haricinde yüksek lisans derecesiyle başvuran adayların ALES sözel puan türünde en az 55 ALES puanına, lisans derecesiyle başvuran adayların ise ALES sözel puan türünde en az 80 ALES puanına sahip olmaları gerekir.

(2) Lisans derecesiyle sanatta yeterlik programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3

veya muadili bir puan olması gerekir. Ayrıca, dosya incelenmesi şeklinde yapılan yeterlilik sınav notunun %60'ı ile lisans mezuniyet notunun %40'ının toplamının en az 90 puan olması gerekir. Yüksek lisans diplomasıyla sanatta yeterlik programına başvuranların programa kabulünde dosya incelenmesi şeklinde yapılan yeterlik sınav notunun %60'ı, yüksek lisans mezuniyet notunun %40'ının en az 65 puan olması şartı ile ilgili programın yerleştirme sıralamasına dâhil edilirler.

(3) Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulünde, ana dilleri dışında Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavlarından en az 55 veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası dil sınavlarından A2+ veya üzeri puan alınması zorunludur. Bilim alanı bir yabancı dil ile ilgili olan adaylar yabancı dil sınavına başka bir dilden girmek zorundadır. Konservatuvar programları ile güzel sanatlar fakültelerinin sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki anasanat ve anabilim dallarındaki öğretim dili Türkçe olan programlarına başvurularında Devlet hastanesi veya Devlet üniversitesi hastanesinden alınmış sağlık raporu ile belgelenmesi şartıyla,

a) Düzeltilmemiş engeli en az %70 veya düzeltilmiş engeli en az %40 ve üzeri olan işitme engelli adaylarda,

b) Engel düzeyi %50 ve üzeri olmak üzere zihin yetersizliği bulunan engelli adaylarda,

c) Engel düzeyi %40 ve üzeri "yaygın gelişimsel bozukluk" (Otizm spektrum bozukluğu/çocukluk otizmi/atipik otizm, Rett Sendromu, Asperger Sendromu) tanısı bulunan engelli adaylarda,

başvuru yapabilmeleri için yabancı dil puanı aranmaz. Bu adaylar yabancı dil puanı olarak üniversite tarafından aranan yabancı dil taban puanı şartını sağlamış sayılır.

(4) ALES'e eş değer kabul edilen ve Yükseköğretim Kurulunca ilan edilen eş değer puanlar dikkate alınır. Ancak enstitülerdeki, güzel sanatlar fakülteleri ile konservatuvarlara ilişkin ana bilim/ana sanat dallarına öğrenci kabulünde birinci fıkrâ hükümleri uygulanır.

Süre

MADDE 27 – (1) Sanatta yeterlik programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Sanatta yeterlik programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan öğrencinin programla ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini ve uygulamalarını başarı ile bitiren, ancak tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi çalışmalarını birinci fıkrâda belirtilen azami on iki yarıyıl veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin programla ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile Sanatta Yeterlik Programı'na başvurmuş olanlardan, gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer koşulları yerine getirmiş olmaları kaydıyla sanatta yeterlik tezinde başarılı olamayan öğrencilerin talepleri hâlinde kendilerine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Danışman atanması

MADDE 28 – (1) Doktora/Sanatta Yeterlik programında danışman atamasında, enstitü ana bilim/ana sanat dalı akademik kurulu en geç ilk ders kayıt dönemi başlangıcından bir hafta öncesine kadar her öğrenci için ders ve uygulama seçimi ile tez, sergi veya proje yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi belirleyerek enstitü müdürlüğüne önerir ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman atanır. Bu uygulama esaslarında belirtilen danışmanlık sorumluluklarını mazeretsiz yerine getirmeyen öğretim üyesine izleyen iki dönemde danışmanlık verilmez. Doktora/Sanatta Yeterlik çalışmasının niteliğinin birden fazla danışman gerektirdiği durumlarda, birinci danışmanın gerekçeli raporu, ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile ikinci danışman atanabilir. Ancak, ikinci danışmanlar Üniversite kadrosu dışındaki Üniversitelerden en az doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip kişilerden de olabilir.

(2) Danışman, öncelikli olarak ana bilim/ana sanat dalında görevli öğretim üyeleri arasından olmak üzere doktora veya doçentliği ilgili program alanından olan Üniversitede görevli öğretim üyeleri arasından seçilir. Ancak, yeterli öğretim üyesi bulunmadığı takdirde enstitü yönetim kurulunun onayı ile doktora veya doçentliği ilgili program alanından başka bir yükseköğretim kurumunda görevli öğretim üyeleri arasından seçilebilir. Program disiplinler arası ise o alanla doğrudan ilişkili ve söz konusu lisansüstü eğitim programında ders veren öğretim üyeleri de danışman olarak atanabilir. Sanatta yeterlik programlarında öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş ve sonuçlandırmış olması gerekir.

Yeterlik sınavı

MADDE 29 – (1) Sanatta Yeterlik Sınavı'nın amacı; öğrencinin temel konular ve sanatta yeterlik çalışmasıyla ilgili konularda derinliğine bilgiye sahip olup olmadığının sınanmasıdır. Yeterlik sınavları Kasım-Aralık ve Nisan-Mayıs aylarında yılda iki kez yapılır.

(2) Sanatta Yeterlik öğrencileri, kredili derslerini ve bir adet seminerini başarıyla tamamladıktan sonra yeterlik sınavına girerler. Ancak tezli yüksek lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programına kabul edilen öğrenciler en geç beşinci yarıyılın sonuna kadar, lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler ise en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(3) Sanatta Yeterlik sınavları, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca önerilen, enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan ve iki yıl süre ile görevlendirilen beş kişilik sanatta yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Sanatta Yeterlik Komitesi, üyelerinden birini başkan seçer. Başkan, komitenin düzenli çalışmasından, sınavların zamanında yapılmasından sorumludur. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla, danışman dâhil beş kişilik sınav jürileri kurar. Sanatta Yeterlik sınav jürisi oluşturulduğunda üyelerin en az ikisinin diğer üniversitelerde görev yapan öğretim üyelerinden olması gerekmektedir. Danışman, yeterlilik sınavında oy kullanabilir. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir. Sanatta Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık yapılır.

(4) Sanatta Yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm hâlinde yapılır. Sanatta Yeterlik komitesi, sınav jürisinin önerileri ile öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek, öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Olumsuz oy kullanan üyenin/üyelerin gerekçelerini tutanağa eklemeleri gerekir.

(5) Sanatta Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölmülerden bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin programla ilişkisi kesilir.

(6) Sanatta Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile fazladan ders almasını isteyebilir.

Tez İzleme Komitesi

MADDE 30 – (1) Sanatta Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için danışmanın görüşü doğrultusunda, ilgili enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede, danışmandan başka ilgili enstitü anabilim/ana sanat dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci danışmanın olması durumunda ikinci danışman dilerse komite toplantılarına katılabilir ancak oy kullanamaz.

(3) Toplantı tarihi, tez danışmanın da görüşü alındıktan sonra ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca belirlenerek toplantı tarihinden en az bir ay önce ilgili enstitüye bildirilir ve enstitü tarafından ilan edilir.

(4) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde danışmanın görüşü, ilgili enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelerde değişiklik yapılabilir.

Tez Önerisi Savunması

MADDE 31 – (1) Yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini, danışmanı ile birlikte belirler ve tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisini salt çoğunlukla kabul veya ret eder. Düzeltme için bir ay süre verilir. Olumsuz oy kullanan üye, gerekçelerini de bildirmekle yükümlüdür. Bu karar, ilgili enstitü ana sanat dalı başkanlığınca tez önerisi savunmasını izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir ve tez önerisi enstitü yönetim kurulunca onaylanır. Kabul edilen tez konusu insandan anket, test, görüşme, gözlem vb. yollarla veri toplamayı gerektirmesi durumunda tez çalışmasına başlanılabilmesi için etik kurul onayı alınması zorunludur.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin programla ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Şubat-Temmuz ve Ağustos-Ocak ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Tez önerisi kabul tarihi ile ilk tez izleme komitesi toplantısı ve her tez izleme komitesi toplantısı arasında en az 3 ay süre olmalıdır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Süresi içerisinde sunulmayan tez izleme komitesi raporları başarısız tez izleme komitesi raporu olarak değerlendirilir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin ilgili enstitü ile ilişkisi kesilir.

(5) Tez izleme komitesi kararı ve öğrencinin raporu, toplantının yapıldığı tarihten itibaren en geç üç iş günü içinde tez izleme komitesi tutanağı ile birlikte yazılı olarak ilgili enstitüye bildirilir. Süresi içerisinde tez çalışması raporunu sunmayan öğrencinin durumu başarısız olarak değerlendirilir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin programla ilişkisi kesilir.

(6) Tez önerisi savunma sınavı sonucunda tez konusu kabul edilen, ancak takip eden tez izleme sınavları sonucunda tez konusu değişikliğinin söz konusu olduğu hâllerde, komite konuya ilişkin bir rapor hazırlar ve enstitüye sunar. Komite üyelerinin imzalarını taşıyan rapor enstitü yönetim kurulu tarafından incelenir ve tez konusu değişikliği enstitü yönetim kurulu kararı ile uygun görüldüğü takdirde enstitü yönetim kurulu kararı tarihi itibarı ile en geç altı ay içerisinde öğrenci tez önerisi savunma sınavına girer.

(7) Başarısızlıktan dolayı danışmanı ve/veya tez izleme komitesi değişen öğrenci veya tez izleme komitesi tarafından tez konusu değiştirilen öğrenci yeni bir tez önerisi vermek ve en az üç tez izleme sınavına girmek ve başarılı olmak zorundadır.

(8) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

Sanatta Yeterlik Tezinin Sonuçlandırılması

MADDE 32 – (1) Kredili ders ve uygulamalarını başarıyla tamamlayan, hakemli bir dergide makale yayınlayan ya da sempozyumda sözlü bildiri sunan ve karma sergi/proje/resital/konser/temsil gibi çalışmalar yapan ve diğer yükümlülüklerini yerine getirmiş olan Sanatta Yeterlik öğrencisi, tezde elde ettiği sonuçları veya yaptığı sergi, proje, resital, konser, temsil ve benzeri çalışmasını açıklayan ve belgeleyen bir metni, ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen enstitü tez yazım kurallarına uygun bir biçimde yazmak, ciltlenmemiş şekilde en az altı nüsha hâlinde enstitüye teslim etmek ve söz konusu çalışmayı ana bilim/ana sanat dalının niteliğine göre jüri önünde sunmak/sergilemek ya da sözlü olarak savunmak zorundadır. Sanatta Yeterlik çalışmasının savunmasından önce ve düzeltme verilen tez ve çalışmalarda ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini/çalışmasını tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman, tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ve elektronik ortamda kayıtlı bir kopyası ile birlikte tezi ilgili ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı aracılığıyla enstitüye gönderir. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti hâlinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(2) Sanatta Yeterlik tez jürisi; danışmanın görüşü, ilgili enstitü ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin danışmanı olmak üzere üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyelerinden ve en az ikisi başka bir yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeleri olmak üzere beş kişiden oluşur. Danışman, Sanatta Yeterlik tez savunmasında oy kullanabilir. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir. Sanatta Yeterlik tez jürisi kurulurken birisi başka yükseköğretim kurumu öğretim üyesi olmak üzere iki yedek üye de belirlenir.

(3) İlgili ana bilim/ana sanat dalı başkanı, danışmanın önerisini alarak öğrencinin tez jürisini, sınav tarihi, yeri ve saati önerilerini enstitüye bildirir. Bu bildirim tarihi itibarıyla ana bilim/ana sanat dalı tarafından önerilen tez savunma sınavı tarihi en az 30 gün sonra olmak zorundadır.

(4) Jüri üyeleri, enstitünün yazılı davetiyle, kendilerine bildirilen tarih, saat ve yerde toplanarak öğrenciyi sanatta yeterlik çalışması savunma sınavına alırlar. Sanatta Yeterlik çalışması savunma sınavı; çalışmanın sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. İlgili ana bilim/ana sanat dalı tarafından tarihi en az üç gün önceden ilan edilen sanatta yeterlik çalışması savunma sınavı/sanat uygulaması, dinleyicilere açık olarak yapılır. Dinleyiciler, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşur. Sanatta yeterlik çalışması savunma sınavına mazereti nedeniyle katılamayan asıl üyeler yerine ilgili ana bilim/ana sanat dalı başkanlığınca yedek üyeler davet edilir. Savunma sınavı eksik üye ile yapılamaz. Sınavın geçerli olabilmesi için jüri üyelerinden en az ikisinin danışman olma niteliğine sahip, diğer üniversitelerde görev yapan öğretim üyelerinden olması gerekir. İlan edilen günde yapılamayan sınav için, durum bir tutanakla tespit edilerek ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı tarafından ilgili enstitüye bildirilir ve yeni bir sınav tarihi tespit edilerek, on beş gün içinde ikinci bir sınav yapılır. İkinci kez toplanamayan jüriler konusunda yapılacak işleme enstitü yönetim kurulu karar verir.

(5) Sanatta Yeterlik çalışması savunma sınav yeri, Üniversite birimleri dışında bir yer olamaz.

(6) Sınavın tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez veya sergi, proje, resital, konser, temsil ve benzeri çalışma hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “ret” veya “düzeltme” kararı verir. Tezi ve sanatta yeterlik çalışması kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirilir. Bu karar, enstitü anabilim/ana sanat dalı başkanlığınca sınavı izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi ve sanatta yeterlik çalışması başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin programla ilişiği kesilir.

(7) Sanatta Yeterlik çalışması hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini, sergisini veya projesini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak sanatta yeterlik çalışması kabul edilmeyen öğrencinin programla ilişiği kesilir. Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına kabul edilmiş olanlardan tez veya sergi, proje, resital, konser, temsil ve benzeri çalışmalarda başarılı olamayanlar için talepleri hâlinde ilgili yönetmelik hükümlerine göre tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(8) 01 Ocak 2021 tarihinden itibaren tez savunmasına girecek doktora öğrencilerinin Üniversite Senatosu'nun 22.04.2019 tarih 6/54 sayılı kararında belirlenen ve Üniversite Senatosu'nun 28.10.2021 tarih 31/183 sayılı kararı ile güncellenen yayın yapma şartını yerine getirmesi gerekir.

Sanatta Yeterlik Diploması

MADDE 33 – (1) Tez/Sanatta Yeterlik çalışmasından başarılı olan ve diğer mezuniyet koşullarını sağlayan öğrenci, sanat dalının özelliğine göre, sanatta yeterlik çalışmasının en az üç adet basılı ve bir adet elektronik kayıtlı kopyasını danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını ve diğer evraklarını tez savunma sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ana bilim/bilim dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye teslim eder. Tez/Sanatta Yeterlik çalışması şekil yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması hâlinde programla ilişiği kesilir.

(2) Sanatta Yeterlik çalışmasında başarılı olan öğrenciye, diğer koşulları da sağlamak koşuluyla YÖK tarafından onaylanan sanat dalının özelliğine göre alanı belirleyen sanatta yeterlik diploması verilir. Mezuniyet tarihi, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(3) İki ya da daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak sanatta yeterlik programlarından mezun olan öğrencilere yürütücü enstitü tarafından hazırlanan ortak diploma verilir.

(4) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde Sanatta Yeterlik tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Özel öğrenci kabulü

MADDE 34 - (1) Özel öğrencilik için başvuruların, ders kayıtlarının başlamasından on gün öncesine kadar ilgili enstitü müdürlüklerine yapılması gerekir.

(2) Özel öğrenci statüsünde olanlar, seminer, tez önerisi ya da tez çalışması kapsamında olan dersleri alamazlar.

(3) Özel öğrenciler, ders aldıkları enstitü ile ilgili eğitim ve öğretime yönelik yönetmelik ve uygulama esaslarını kabul etmiş sayılırlar.

Yatay Geçiş Yolu ile Öğrenci Kabulü

MADDE 35 – (1) Yatay geçiş, aynı veya yakın anabilim dalları arasında yapılabilir.

(2) Tez önerisi kabul edilmiş olan öğrenciler yatay geçiş yapamazlar.

(3) Başka bir üniversitede lisansüstü eğitim-öğretim gören öğrencilerden; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 33 üncü veya 50 nci maddesinin (d) fıkrasına göre Üniversitemizde araştırma görevlisi kadrosuna atananların ilgili programın başvuru şartlarını sağlamaları hâlinde yatay geçişleri kabul edilir.

(4) Yatay geçiş için öğrencinin Üniversite içindeki başka bir enstitü ana bilim/ana sanat dalında veya başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programında en az bir yarıyılı tamamlamış, bulunduğu programın tamamlanabilmesi için azami öğrenim süresinin yarısını henüz tamamlamamış, disiplin cezası almamış, ayrılacağı lisansüstü programındaki geçiş yapacağı yarıyla kadar olan derslerinin tümünü başarmış ve ilgili enstitünün asgari başvuru koşullarını sağlamış olması gerekir.

(5) Yatay geçiş için başvuruların en geç ders kayıtlarından on gün öncesine kadar ilgili enstitü müdürlüklerine yapılması gerekir.

(6) Yatay geçiş yoluyla alınacak öğrenci sayıları ilgili ana bilim/ana sanat dallarının görüşleri alınarak ilgili enstitü yönetim kurulunda belirlenir ve Rektörlüğün onayını müteakip yarıyıl başlamadan önce ilan edilir.

(7) Yatay geçiş için başvuran öğrencinin not dökümü ve ders içerikleri, ilgili ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı tarafından değerlendirilir. Ana bilim/ana sanat dalı başkanlığı gerekli görmesi halinde ilgili öğrencinin müracaat ettiği programa intibakı için ek dersler almasını önerebilir. Yatay geçiş işlemi, ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

(8) Tezsiz yüksek lisans programından, tezli yüksek lisans programına geçiş yapmak isteyen öğrenci; tezli yüksek lisans programına başvuru koşullarını sağlayarak ilgili ana bilim dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla geçiş

yapabilir.

Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler, ilgili ana bilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir. Geçiş takiben öğrenci, tezli yüksek lisans programındaki zorunlu dersleri almak zorundadır. Tezsiz yüksek lisans programında geçirilen süreler, tezli yüksek lisans programındaki sürelerle sayılır. Geçiş için;

a) Anabilim dalı başkanlığının tezsiz yüksek lisans programından tezli yüksek lisans programına geçiş yapılmak üzere ilgili program için öğrenci alımı yapılan son yarıyıldaki tahsis edilen kontenjanın %50'sini aşmayacak sayıda kontenjan belirlemiş olması,

b) Öğrencinin tezsiz yüksek lisans programında kayıtlı devamlı öğrenci olması,

c) Öğrencinin başvurduğu programın ALES puan türünde en az 55 puana sahip olması,

ç) Öğrencinin kayıtlı olduğu tezsiz yüksek lisans programında 2 (iki) yarıyıl ders almış, aldığı dersleri başarmış ve genel not ortalamasının en az 3.50 olması,

Yabancı uyruklu adaylarla lisans eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı adayların lisansüstü programlara kabul şartları

MADDE 36 – (1) Yabancı uyruklu adaylarla lisans eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı adaylar, YÖK kararlarında belirtilen esaslar çerçevesinde, lisansüstü programlara kabul edilirler. Adayların başvuru işlemleri ilgili enstitü müdürlüğü tarafından yürütülür.

(2) Yabancı uyruklu adaylarla lisans eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı adayların lisansüstü programlara başvurularında;

a) Yüksek lisans programlarına başvuracak adayların, ilgili veya yakın ana bilim/ana sanat dalında YÖK tarafından denkliği tanınan bir lisans diplomasına sahip olmaları zorunludur.

b) Doktora programlarına başvuracak adayların, ilgili veya yakın ana bilim/ana sanat dalında YÖK tarafından denkliği tanınan bir yüksek lisans diplomasına veya Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarından birinden yüksek lisans diplomasına sahip olmaları; ana dilleri dışında Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavlarından en az 55 veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası dil sınavlarından A2+ veya üzeri puan almaları gerekir. Bilim alanı bir yabancı dil ile ilgili olan adaylar yabancı dil sınavına başka bir dilden girmek zorundadır.

c) Yurtdışında ikamet eden Türk uyruklu adaylarda ilgili ALES puanının en az 55 puan olması şartı aranır.

ç) Yabancı uyruklu öğrencilerin lisansüstü programlara kabulünde ALES puanı şartı aranmaz.

(3) Üniversitede Türkçe eğitim verilen lisansüstü programlara başvuran yabancı uyruklu adayların/öğrencilerin;

a) Türkçe hazırlık eğitiminden muaf tutulmaları için C1, derslere başlayabilmeleri için ise en az B2 düzeyinde Türkçe bildiklerini gösteren Türkçe yeterlik belgesi ibraz etmeleri gerekmektedir.

b) B2 düzeyindeki adaylar/öğrenciler Türkçe hazırlık eğitiminden "şartlı muaf" sayılırlar. Bu öğrencilerin en geç 1 (bir) öğretim yılı içerisinde C1 seviyesinde Türkçe bildiklerini gösteren Türkçe yeterlik belgesini ibraz etmeleri gerekir.

c) Türkçe hazırlık eğitiminden muaf tutulmak için ibraz edilecek belgelerin Yunus Emre Enstitüsü veya Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'na bağlı üniversitelerin Türkçe öğretim merkezlerinden son 2 (iki) yıl içerisinde alınmış olması gerekmektedir. Adaylar tarafından aslı veya üzerinde doğrulama kodu bulunan kopyası ibraz edilecek olan belgelerin Atatürk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATATÖMER) tarafından değerlendirilmesi ve geçerliğinin onaylanması gerekmektedir.

ç) Türkçe hazırlık eğitiminden muaf olamayan adaylar/öğrenciler Türkçe öğrenmek ve geçerli bir Türkçe yeterlik belgesi getirmek üzere 1 (bir) öğretim yılı Türkçe düzeyini geliştirebilmesi için süre tanınır ve bu süre ilgili programın azami süresine dâhil edilmez.

d) Lise öğrenimini Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün eğitim kurumlarında tamamlayan adaylar/öğrenciler ile ön lisans, lisans ya da lisansüstü öğrenimini Türkiye'de, öğretim dili tamamen Türkçe olan bölümlerde tamamlayan adaylar/öğrenciler durumlarını diploma ve not dökümü ile belgelendirdikleri takdirde Türkçe yeterlik belgesi sunmaları gerekmez.

(4) Lisans veya yüksek lisans diplomalarının denkliğinde YÖK tarafından alınan kararlar uygulanır. Bu kararlara aykırı bir durumun belirlenmesi hâlinde programa devam eden öğrencilerin ilişkileri kesilir, mezun olanların da diplomaları iptal edilir.

(5) Bu öğrenciler, ilgili ana bilim/ana sanat dalının görüşü doğrultusunda bilimsel hazırlık programına tabi tutulabilir.

(6) Kayıt hakkı kazanan öğrencilerin geçici kayıtları ilgili enstitüye yapılır ve öğrencilik işlemleri başlatılır. Bu öğrencilerin mezun oldukları yükseköğretim kurumunun YÖK tarafından denkliği kabul edildikten sonra kesin kayıtları yapılır, aksi takdirde adayların ilgili enstitü ile ilişkileri kesilir.

(7) Eğitim dili Türkçe olan lisansüstü programlara öğrenci kabulünde;

a) Yüksek lisans programları için adayların lisans mezuniyet notu, sunacakları araştırma önerisi, araştırma niyet mektubu ve aday hakkında daha önce ders aldığı öğretim üyeleri tarafından yazılan en az iki referans mektubu göz önünde bulundurulur,

b) Doktora programları için adayların lisans ve yüksek lisans mezuniyet notları, sunacakları araştırma önerisi, araştırma niyet mektubu ve aday hakkında daha önce ders aldığı öğretim üyeleri tarafından yazılan en az iki referans mektubu göz önünde bulundurulur,

ana bilim/ana sanat ve/veya bilim/sanat dalının görüşü alınarak ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından karar verilir.

c) Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü ile Güzel Sanatlar Enstitüsü programlarına başvuruların değerlendirmesinde bu maddenin (a) ve (b) fıkralarında ifade edilen hususlara ek olarak dosya incelenmesi veya uygulamalı sınav notu da dikkate alınır.

(8) Eğitim dili yabancı dilde olan lisansüstü programlara öğrenci kabulüne;

a) Yüksek lisans programları için adayların lisans mezuniyet notu, sunacakları araştırma önerisi, araştırma niyet mektubu ve aday hakkında daha önce ders aldığı öğretim üyeleri tarafından yazılan en az iki referans mektubu göz önünde bulundurulur,

b) Doktora programları için ise adayların lisans ve yüksek lisans mezuniyet notları, sunacakları araştırma önerisi, araştırma niyet mektubu ve aday hakkında daha önce ders aldığı öğretim üyeleri tarafından yazılan en az iki referans mektubu göz önünde bulundurulur,

ana bilim/ana sanat ve/veya bilim/sanat dalının görüşü alınarak ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından karar verilir.

c) Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü ile Güzel Sanatlar Enstitüsü programlarına başvuruların değerlendirmesinde bu maddenin (a) ve (b) fıkralarında ifade edilen hususlara ek olarak dosya incelenmesi veya uygulamalı sınav notu da dikkate alınır.

ç) Yabancı dilde eğitim veren programlara başvuran adayların programın yürütüldüğü dilde Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavlarından en az 70 veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası dil sınavlarından B2 veya üzeri puana sahip olması şartı aranır.

(9) Çift uyruklu adaylar, T.C uyruğu veya Yabancı uyruğundan biri ile müracaat ederler. Bu adayların öğrenim süreçleri programa hangi uyrukla yerleştirilmiş ise o uyruğa bağlı olarak yürütülür.

Diğer hükümler

MADDE 37 – (1) Yükseköğretim Kurulu kararı üzerine Üniversitede; öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir. Uzaktan öğretim programlarının açılacağı alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi ile AKTS kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının yapılma şekli, yükseköğretim kurumları arasında bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin yüksek lisans veya doktora ya da sanatta yeterlik eğitimi sırasında ders dönemi içerisinde alınması zorunludur.

(3) İkinci tez danışmanı adına uzmanlık alan dersi açılmaz.

(4) Enstitü Müdürlüğü tarafından verilen dersler; kredi hesaplanmasında, AKTS hesabında ve asgari ders sayısında dikkate alınır. Enstitü tarafından verilen aynı veya benzeri isim ve içerikte ana bilim dallarında ders açılmaz.

(5) Ders muafiyeti talepleri, dersin kredisi/saati, dersin adı ve ders içeriği bakımından ilgili ana bilim dalı başkanlığı tarafından değerlendirilir ve Enstitü Yönetim Kurulunca karara bağlanır. Muafiyeti kabul edilen ders ve/veya derslerin başarı notları Üniversitede uygulanan harf notlarına çevrilerek not döküm belgelerine işlenir. Seminer dersi ile yeterlik sınavı için muafiyet uygulanmaz.

(6) Bu uygulama esasları kapsamında yürütülecek danışmanlıklar ile ilgili olarak aşağıdaki genel hükümler uygulanır⁽¹⁾:

a) Danışmanlar; öğrencinin ders, seminer ve tez çalışmalarında her türlü danışmanlık görevini yürütürler. Somut bilgi ve belgelere dayalı olarak bu faaliyetlerdeki aksaklıkların ilgili enstitü müdürlüğünce tespiti hâlinde ana bilim/ana sanat dalı başkanlığının görüşü alınarak öğrencinin tez danışmanı, ilgili enstitü yönetim kurulu tarafından değiştirilebilir.

b) Danışman değişikliği, danışmanın ve/veya öğrencinin gerekçeli talebi ve ana bilim/ana sanat dalı akademik kurulunun önerisi, enstitü yönetim kurulu kararı ile yapılabilir.

c) Üniversite kadrosundan ayrılan veya emekli olan öğretim üyelerinin başlamış olan tez danışmanlıkları tez önerisinin Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış olması kaydıyla süreç tamamlanıncaya kadar devam eder. Ancak, üniversite kadrosundan ayrılan veya emekli olan öğretim üyelerinin başlamış olan tez danışmanlığına devam etmek istememesi durumunda, ilgili öğrenciye ana bilim/ana sanat dalı akademik kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile yeni bir danışman atanır. Bu durumda danışmanlıktan ayrılan öğretim üyesi tez konusuna yapmış olduğu fikri haklarından feragat etmiş sayılır.

ç) Üniversite kadrosundan istifa ederek ayrılan öğretim üyelerinin lisansüstü danışmanlıkları sona erer. İlgili öğrenciye ana bilim/ana sanat dalı akademik kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile yeni bir danışman atanır. Ancak yürütülmekte olan tezler için ilgili öğrenci ve önceki danışmanın tezi birlikte yürütme taleplerini enstitü müdürlüğüne yazılı olarak bildirmeleri durumunda süreç ilgili Müdürlük tarafından yürürlükteki mevzuat çerçevesinde değerlendirilerek karara bağlanır.

d) Öğretim üyesinin yurt içinde veya yurt dışında uzun süreli (üç ay veya daha fazla) görevlendirilmesi durumunda tez aşamasındaki öğrencinin ve danışmanın talep etmesi hâlinde 3. aydan sonra ücret ödenmeksizin Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla danışmanlıkları devam ettirilebilir.

e) Öğrenci ile birinci dereceden akrabalık ilişkisi olanlar, ilgili öğrencinin danışmanı olamaz, sınav jürilerinde ve tez izleme komitesinde görev alamazlar.

(7) Jüri oluşturularak gerçekleştirilen etkinlik ve sınavlar çevrim içi, hibrit (çevrim içi/yüz yüze) veya yüz yüze a yapılabilir. Fakat her durumda etkinlik ve sınavlar Öğrenci Bilgi Sistemi'ne (OBS) entegre video konferans yazılımı kullanılarak kayıt altına alınır.⁽¹⁾

(8) ALES'e eş değer kabul edilen ve Yükseköğretim Kurulunca ilan edilen eş değer puanlar, lisansüstü programlara başvurularda ilgili yönetim kurulu kararı ile kabul edilebilir.

(9) Bir aday lisansüstü programlar için sadece bir başvuru türünden müracaat edebilir.

(10) Tezsiz yüksek lisans programlarında engelli, gazi, gazi yakını veya şehit yakını öğrenciler için yapılacak ücret iade işlemleri ilgili yıl için uygulanacak olan "Katkı Payı ve Öğrenim Ücretleri ile İlgili Cumhurbaşkanı Kararı"nda yer alan hükümlere bağlı olarak tahsil edilecek olan katkı payı tutarından yapılır. Materyal ücretleri için iade işlemi yapılmaz.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 38 – (1) Enstitülerin, öğretim programlarındaki farklılıkların gerektirdiği durumlar ile bu Uygulama Esaslarında yer almayan diğer konularda; 2547 sayılı Kanun, 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurulu Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile ilgili diğer mevzuat hükümleri, Senato ve enstitü yönetim kurulu kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 39 – (1) Senatonun 03.12.2021 tarih ve 34/209 sayılı kararı ile uygulanan Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esasları yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 40 – (1) Bu Uygulama Esasları Senato tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 41– (1) Bu Uygulama Esasları hükümlerini Atatürk Üniversitesi Rektörü yürütür.

* Üniversite Senatosunun 02.06.2022 tarih ve 15/118 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

⁽¹⁾ Üniversite Senatosunun 01.07.2022 tarih ve 17/140 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.